

RESPUBLIKADA ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Kabilova Z.B.

Termiz davlat universiteti, iqtisodiyot fakulteti iqtisodiyot kafedrasida kata o'qituvchisi

Annotatsiya

Mazkur maqola O'zbekiston Respublikasida ichki turizmni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari, uning o'ziga xos xususiyatlari va istiqbollari haqida fikr yuritadi. Maqolada ichki turizmning iqtisodiy, madaniy va ijtimoiy ahamiyati, uning infratuzilmasini rivojlantirishga oid taklif va tavsiyalar ko'rib chiqilgan. Shuningdek, turizm sohasidagi xalqaro tajribalar va innovatsion yondashuvlardan foydalanish imkoniyatlari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar. Ichki turizm, infratuzilma, iqtisodiy rivojlanish, madaniy meros, innovatsion yondashuv, ijtimoiy ta'sir, strategik rejalashtirish.

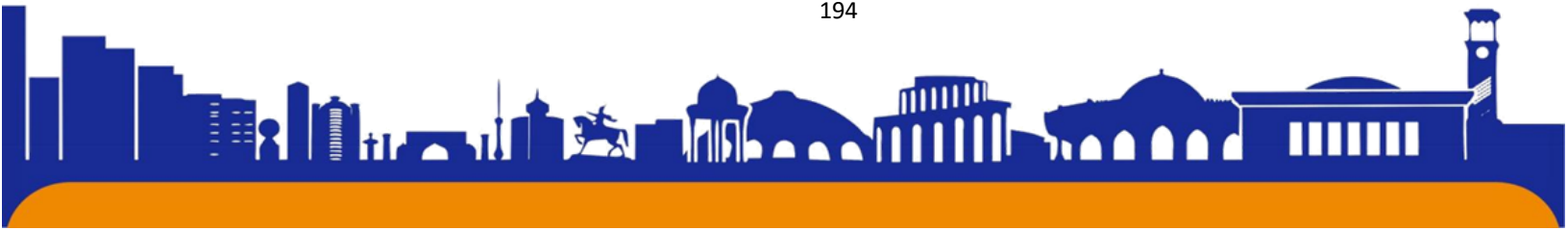
Abstract

This article discusses the main directions of development of domestic tourism in the Republic of Uzbekistan, its specific features and prospects. The article considers the economic, cultural and social significance of domestic tourism, proposals and recommendations for the development of its infrastructure. It also analyzes the possibilities of using international experience and innovative approaches in the field of tourism.

Keywords. Domestic tourism, infrastructure, economic development, cultural heritage, innovative approach, social impact, strategic planning.

KIRISH

O'zbekistonning boy madaniy va tarixiy merosi, tabiiy resurslari ichki turizmni rivojlantirish uchun ulkan imkoniyatlar yaratadi. Oxirgi yillarda davlat turizmni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratib, bu yo'nalishda keng ko'lamli islohotlar o'tkazmoqda. Ichki turizm aholining iqtisodiy faolligini oshirish, mintaqalararo integratsiyani kuchaytirish va jamiyatda milliy g'ururni shakllantirishda muhim rol

o‘ynaydi. Shu bilan birga, ichki turizm infratuzilmasini takomillashtirish, xizmatlar sifatini oshirish va marketing strategiyalarini rivojlantirish hali ham dolzarb masala bo‘lib qolmoqda.

O‘zbekistonning boy madaniy va tarixiy merosi, tabiiy resurslari ichki turizmni rivojlantirish uchun ulkan imkoniyatlar yaratadi. Oxirgi yillarda davlat turizmni rivojlantirishga alohida e‘tibor qaratib, bu yo‘nalishda keng ko‘lamli islohotlar o‘tkazmoqda. Ichki turizm aholining iqtisodiy faolligini oshirish, mintaqalararo integratsiyani kuchaytirish va jamiyatda milliy g‘ururni shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Shu bilan birga, ichki turizm infratuzilmasini takomillashtirish, xizmatlar sifatini oshirish va marketing strategiyalarini rivojlantirish hali ham dolzarb masala bo‘lib qolmoqda.

Bundan tashqari, ichki turizmni rivojlantirish orqali mahalliy iqtisodiyotning barqarorligini ta‘minlash va yangi ish o‘rinlari yaratish imkoniyatlari mavjud. Ushbu maqola ichki turizmni rivojlantirishdagi mavjud muammolar va ularni hal qilish yo‘llarini ko‘rib chiqadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Ichki turizmni rivojlantirish bo‘yicha nazariy va amaliy tadqiqotlar ichki va tashqi manbalar asosida tahlil qilindi. Jahon turizm tashkiloti (UNWTO) ma‘lumotlariga ko‘ra, ichki turizm global turizmning asosiy qismini tashkil etadi. Mahalliy tadqiqotchilar (N. Karimov, Sh. Islomova) ichki turizmni rivojlantirishda infratuzilma va kadrlar tayyorlashning ahamiyatini ta‘kidlaydilar. Shuningdek, Rossiya, Turkiya va Janubi-Sharqiy Osiyo davlatlarining ichki turizmni rivojlantirish tajribasi O‘zbekiston uchun foydali bo‘lishi mumkin.

Ushbu maqolada ichki turizmni rivojlantirishga oid ma‘lumotlarni yig‘ish va tahlil qilish uchun quyidagi usullar qo‘llanildi:

Statistik ma‘lumotlarni tahlil qilish.

Mintaqaviy imkoniyatlar va muammolarni baholash.

Solishtirma tahlil orqali xalqaro tajribalarni o‘rganish.

Ekspertlar bilan intervyular asosida takliflar ishlab chiqish.

NATIJARAR

O‘zbekistonda ichki turizmni rivojlantirish uchun tabiiy, tarixiy va madaniy resurslar yetarli ekanligi aniqlandi.

Ichki turizm infratuzilmasini rivojlantirish sohasida hali hal qilinmagan muammolar mavjud. Jumladan, transport tizimi va mehmonxona xizmatlari yetarli darajada rivojlanmagan.

Marketing strategiyalarini takomillashtirish orqali ichki turizmni ommalashtirish imkoniyati mavjudligi qayd etildi.

Mahalliy aholini turizm faoliyatiga jalb etish va ularni o‘qitish ichki turizmni rivojlantirishning muhim sharti ekanligi belgilandi.

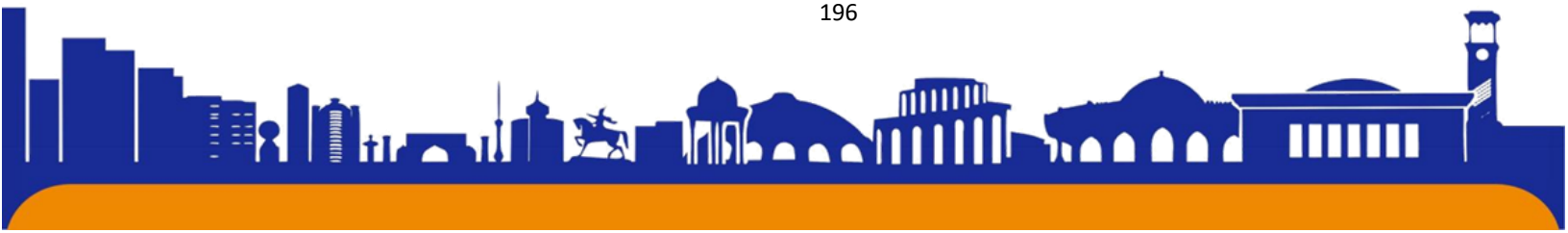
O‘zbekistonda ichki turizmni rivojlantirish uchun tabiiy, tarixiy va madaniy resurslar yetarli ekanligi aniqlandi.

Mintaqalar bo‘ylab turizm xizmatlarini diversifikatsiya qilish orqali aholining turizmga qiziqishini oshirish mumkinligi qayd etildi.

Ichki turizmni rivojlantirishda barqarorlikni ta'minlash uchun ekologik mas'uliyatni oshirish zarurligi aniqlandi.

1-jadval. Ichki turizm infratuzilmasini rivojlantirish jadvali

Ko'rsatkich	Hozirgi holat	Rivojlantirish yo'nalishlari	Kutilayotgan natija
Transport infratuzilmasi	Mintaqalararo transport tarmog‘i cheklangan	Yo‘llarni rekonstruksiya qilish va yangi yo‘llar qurish	Ichki turistik yo‘nalishlarga kirish osonlashadi

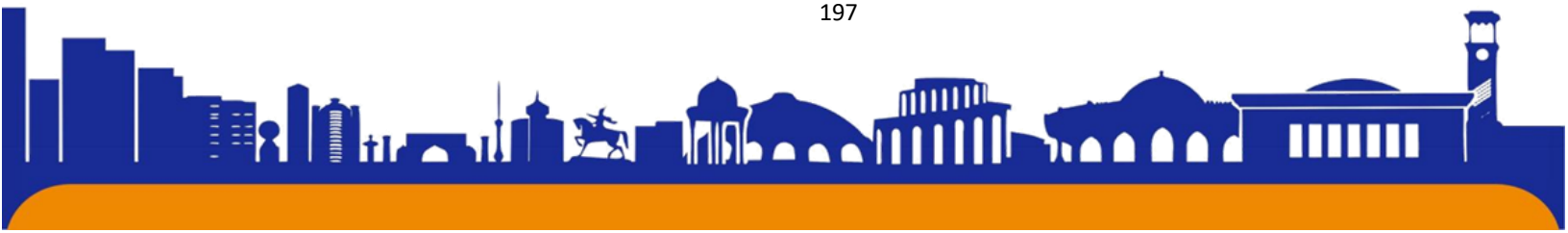

Mehmonxona xizmatlari	Turistik zonalarda mehmonxonalar yetarli emas	Mehmonxona va hostellar qurishni rag'batlantirish	Turistlar uchun qulay turar joy sharoitlari yaratiladi
Marketing strategiyalari	Ichki turizmni targ'ib qilish sust	Mahalliy va onlayn targ'ibot kampaniyalarini kengaytirish	Ichki turizm bozorida ishtirokni oshirish
Turizm xizmatlari diversifikatsiyasi	Asosan tarixiy joylarga bog'langan	Eko-turizm, agro-turizm va sog'lomlashtirish turizmini rivojlantirish	Turistlar uchun ko'proq imkoniyatlar yaratish
Kadrlar malakasini oshirish	Yetarlicha malakali kadrlar yo'q	Turizm sohasida maxsus kurslar va treninglarni tashkil etish	Xizmat sifatini oshirish
Ekologik barqarorlik	Tabiiy resurslardan noto'g'ri foydalanish xavfi mavjud	Barqaror turizm bo'yicha dasturlar ishlab chiqish	Tabiiy resurslarni saqlab qolish

XULOSA

O'zbekistonda ichki turizmni rivojlantirish mamlakat iqtisodiyoti uchun muhim strategik ahamiyatga ega. Mazkur yo'nalishda infratuzilmani rivojlantirish, marketing faoliyatini kengaytirish va xalqaro tajribadan foydalanish zarur. Shu bilan birga, turizm sohasida innovatsion texnologiyalarni joriy etish ichki turizmning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Mahalliy aholi ishtirokini faollashtirish esa ichki turizmning barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.

O‘zbekistonda ichki turizmni rivojlantirish mamlakat iqtisodiyoti uchun muhim strategik ahamiyatga ega. Mazkur yo‘nalishda infratuzilmani rivojlantirish, marketing faoliyatini kengaytirish va xalqaro tajribadan foydalanish zarur. Shu bilan birga, turizm sohasida innovatsion texnologiyalarni joriy etish ichki turizmning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Mahalliy aholi ishtirokini faollashtirish esa ichki turizmning barqaror rivojlanishini ta’minlaydi.

Ichki turizmning muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun davlat va xususiy sektor o‘rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, mintaqaviy turizm dasturlarini ishlab chiqish va moliyaviy qo‘llab-quvvatlashni oshirish muhimdir. Shuningdek, ichki turizmning milliy iqtisodiyotga qo‘shadigan hissasini oshirish uchun ta’lim va malaka oshirish dasturlariga e’tibor qaratish lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Jahon turizm tashkiloti (UNWTO). “Tourism Highlights 2023”.
2. Karimov N., Islomova Sh. (2021). “Ichki turizm rivojlanishining iqtisodiy asoslari”. Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti.
3. O‘zbekiston Respublikasi Turizm va madaniy meros vazirligi rasmiy sayti. (2024).
4. UNWTO. “Innovations in Tourism Management” (2020).
5. Rossiyada ichki turizmni rivojlantirish tajribasi. “Ekonomicheskij analiz” jurnali, 2022.

